

БІЗНЕС-КУЛЬТУРА: ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ

Шматько Н.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Підприємницька діяльність передбачає взаємодію з різними господарюючими суб'єктами. З огляду на це, постає необхідність встановлення норм та цінностей, якими мають керуватися суб'єкти господарювання, здійснюючи ці відносини. Такі цінності та норми встановлюються через формування бізнес-культури [1, с. 126].

Пропонуємо, при дослідженні питань щодо управління та формування бізнес-культури на сучасному підприємстві, враховувати запропоновані А.А. Погорадзе основні елементи культури виробництва:

- культура умов праці – це сукупність об'єктивних умов і суб'єктивних факторів, що визначають поведінку людини в процесі виробничої діяльності (розглядаються характеристики і показники санітарно-гігієнічних, психофізіологічних, соціально-психологічних та естетичних умов праці;

- культуру засобів праці і трудового процесу (розглядаються темпи впровадження новітніх досягнень науки і техніки у виробництво, рівень механізації і автоматизації, якість обладнання та інструментів, ритмічність і планомірність роботи підприємства, рівень матеріально-технічного забезпечення, якість продукції, та ін.);

- культуру міжособистісних відносин (комунікацій) в трудовому колективі (характеризують соціально-психологічний клімат, наявність почуття колективізму, взаємодопомоги, наявність і поділ усіма працівниками цінностей і переконань компанії);

- культуру управління (розглядають методи управління, стиль керівництва, гуманізм, індивідуальний підхід, сприйняття персоналу як надбання фірми, професіоналізм управлінців, застосовувані методи стимулювання, підвищення рівня задоволеності працею і т. д);

- культуру працівника (з розподілом її на моральну культуру і культуру праці. При цьому, моральна культура має зовнішню складову, яка проявляється в поведінці людини, знанні їм етикету, правил поведінки, хороших манер, а внутрішня культура становить моральність його мислення, ціннісні орієнтації, переконання і культура почуттів, наявність емпатії та співпереживання. Культуру праці визначають виходячи з рівня освіти і кваліфікації працівника, його ставлення до праці, дисциплінованості (включаючи технологічну і трудову дисципліну), старанності, творчості на робочому місці [2].

Література:

1. Радамовська І.В. Особливості формування бізнес-культури будівельних підприємств / І.В. Радамовська // Науковий вісник УНУ. – Ужгород : ЕНУ, 2015. – №4. – С. 125-128. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream>

2. Погорадзе А.А. Культура производства: сущность и факторы развития / А.А. Погорадзе. – Новосибирск : Наука, Сиб. Отд-ние, 1990. – 246 с.